

"Seanachas a' Cheisteir"

Is iomadh duine a dh'éisd gu furachar, agus a ghabh mór-thlachd ann an seanachasan a' cheisteir nuair a bha iad air an craobh-sgaoileadh leis a' Bh.B.C. B'ann an riochd-litrichean eadar dà charaid a bha iad, agus 'sann mar sin a tha an litir so air a toirt am follais a rithis. 'Se sgrìobhadair ainmeil Gàidhlig a tha air cùl a' phinn, ach ged nach leig e leinn ainm a chur ris na sgrìobh e, tha sinn an dòchas gun aithnich mòran de ar luchd-leughaidh gu bheil iad ann an cuideachd seann charaid a rithis.

A N uair a sgrìobh mi "December" air a' phàipear air a bheil mi a' sgrìobhadh, chuir e 'nam chuimhne gu bheil a' bhliadhna a' ruith gu crìch agus gu bheil sinn le chéile a' fàs sean. Ach bidh iomadh bliadhna fhathast m' an leig sin a leas a bhith 'na chùis-eagail dhut-sa.

Carson a tha daoine a' fàs sean idir? Na'n abrainn gu bheil iad a' fàs sean a chionn gu bheil buill an cuirp, an eanchainn agus an cridhe agus an grùthan agus an àirnean, a' caitheamh agus a' fàs lag leis an obair a bha aca ri dhèanamh, theireadh na doctairean rium nach robh an sin ach cainnt pàisde, is thòisicheadh iad fhéin air innseadh dhomh mun phuinnseanachadh a tha dol air aghaidh an taobh a stigh dhinn gun sgar. Ach nach coma dhuinn ciamar a tha an aois a' tighinn; thig i ge b'oil leinn, agus chan urrainn na doctairean fhéin a cumail air a h-ais ged a bhios iad a' feuchainn ris. Bha lighiche Ruiseanach ann an làn bheachd gun cumadh esan daoine daonnan òg nan òladh iad gu leòir de bhainne-goirt air a mheasgadh le stuth air chor-eigin á mionach coin. Ach bhiodh barrachd creidimh agam ann an cungaidh an doctair ud nan do ràinig e fhéin aois mhór. Chaochail e agus gun e ach aon bhliadhna os cionn trì fichead 's a deich. Ged nach eil e math do dhaoine a bhith tuilleadh 's a' chòir usaideach mu shlàinte an cuirp, tha e ceart dhaibh cùram reusonta a ghabhail do'n chorp thalmhaidh a thug Dia dhaibh mar àite-còmhnaidh anns an t-saoghal; àite-còmhnaidh cho uasal 's gu bheil an t-Abstol Pòl a' bruidhinn uime mar "theampull an Spioraid Naoimh."

Ma thilgeas a' ghaoth sgliat no tugha bharr mullach an tighe cuirear sin ceart gu luath, agus cuirear an sgliat far an robh i; bheir sinn air ar brògan agus air ar n-aodach marsainn cho fad 's as urrainn dhuinn a dhèanamh; nach bu chòir dhuinn matà, a bhith a cheart cho cùramach m' ar seana-chnàmhnan? Thuirt lighiche sònraichte nach eil duine anns an fhichead a' bàsachadh ann an cùrsa nàduir; gu bheil iad 'g am marbhadh fhéin. Gun a bhith bruidhinn idir air ruidhtearachd is òl, tha mòran dhaoine a tha an dùil gu bheil iad 'nan daoine maith os cionn chàich 'g am marbhadh fhéin le bhith ag itheadh tuilleadh 's a chòir. Uair a bha an t-Ollamh Alasdair Whyte, nach maireann, a' bruidhinn ri cruinneachadh de mhnathan-uaisle an Dun-Eideann, a bha air an cunntas cho uasal agus cho stuama agus cho diadhaidh 's a gheibhteadh 's an eaglais Shaoir, thuirt e riutha *gun robh iad a' cladhach an uaignean fhéin le'm fìaclan.*

Tha cuid de luchd-ealain ag ràdh gur e beatha nàdurra mhic an duine ciad bliadhna, no cóig is cóig fichead. Tha iad a' dèanamh a